

Проф. Никола Михайлов Моллов на 80 години

Проф. Никола Михайлов Моллов е роден на 11 май 1926 г. в гр. Бургас, където завършва средното си образование, а висшето – специалност Химия във Физикоматематическия факултет на Софийски университет “Климент Охридски” през 1951 г. Постъпва като асистент към катедрата по Органична химия на Химическия факултет на Софийския университет, където работи през периода 1952 - 1962 г. През 1957 г.

защитава своята дисертация, която е **първата защитена в България дисертация за к.х.н.** по новата тогава номенклатура. След конкурс през 1962 г. той се хабилитира за старши научен сътрудник II ст. към секцията по Химия на природните органични вещества към Института по органична химия при БАН, София, където работи до 1974 г. През 1972 г. Н. Моллов защитава докторска дисертация – **първата защитена в България дисертация за д.х.н.**

През 1974 г. Н. Моллов печели конкурс за професор по Органична химия в Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”. В продължение на 15 години той създаде най-стабилната катедра в Химическия факултет, която продължава да поддържа високото научно равнище наложено от него, дори и след неочакваната кончина на двама от най-изтъкнатите негови ученици – проф. Венков и доц. Малаков.

Научната работа на проф. Н. Моллов е в областта на природните и синтетични физиологичноактивни вещества. Под научното ръководство на акад. Б. Куртев той разработва нов синтетичен метод за получаване на естери на алфа, бета-диарил-бета-аминопропанови киселини от естери на арилоцетни киселини и азометинови съединения в присъствие на безводен алуминиев хлорид, добила популярност като **реакция на Куртев-Моллов**.

В своето самостоятелно развитие като изследовател проф. Н. Моллов работи над 10 години в областта на природните органични вещества от растителен произход. Изследвал е химическия състав на поредица наши растения за алкалоиди и дитерпенови лактони. Изолирани, идентифицирани и

структурно са изследвани голям брой новооткрити алкалоиди и дитерпенови лактони, както и идентифициран химическия състав на поредица от наши растения и билки. Особено значими са изследванията на растения от рода *Таликтрум* (обичниче), които доведоха до откриването на богата колекция от алкалоиди, някои от нов структурен тип. Резултатите са представени в монографичен труд, отпечатан на английски език в издание на Унгарската академия на науките (1971 г.).

Съществени резултати са получени от проф. Моллов и при изследване съдържанието на дитерпенови лактони на растения от рода *Теокриум* (подъбиче). Изолирани са и са проучени в структурно и стереохимично отношение поредица от нови дитерпенови лактони. Изследванията са извършени главно в Института по Органична химия на БАН, отчасти и в катедрата по Органична химия на Пловдивския университет с поредица от сътрудници на проф. Моллов в съответните звена. Върху тях са защитени кандидатски дисертации от 12 научни сътрудници и асистенти.

Втората научно изследователска област на работа на проф. Н. Моллов е развита главно в катедрата по Органична химия на ПУ “П. Хилендарски” и Лабораторията по биологично активни вещества на БАН в Пловдив през годините от 1974 до 1992. Разработени са нови синтетични методи за получаване на изохинолинови съединения и техни производни. На базата на известната в синтетичната органична химия реакция на алфаамидоалкилиране са развити няколко варианта на вътрешно алфаамидоалкилиране, водещи до изграждането на разнообразни структури от изохинолинови съединения. Получени са голям брой нови изохинолинови структури и са синтезирани няколко природни изохинолинови алкалоиди. Тази проблематика е разширена и за получаване на няколко амидни хербициди като алахлор, дуал и др., за които заедно със сътрудници от Базата за развитие и внедряване на химическия завод “Агрива” в Пловдив са разработени лабораторни и производствени технологии. Получени са и много нови вещества с очаквана пестицидна активност, която е установена за някои от тях от проведен биологичен скрининг у нас и в чужбина. По тази проблематика са защитени две кандидатски дисертации и много дипломни работи.

Като резултат от всички тези изследвания са публикувани над 120 научни публикации в наши и чужди специализирани списания и на 14 авторски свидетелства.

За нуждите на обучението проф. Моллов е написал в съавторство учебник “Органична химия”, претърпял две издания (1981 г. и 1988 г.). През 1994 г. излиза и неговия самостоятелен учебник по Органична химия.

През целия период на работа в Химическия факултет на ПУ “П. Хилендарски” проф. Моллов работи по съвместителство и към Института по

Органична химия на БАН, като от 1980 г. оглавява Лабораторията по биологично активни вещества на ИОХ при БАН в Пловдив. Той беше по един мандат заместник-декан, а също и Декан на факултета.

За научната си и педагогическа дейност проф. Н. Моллов е награждаван с ордени и медали. Получил е и званието “Заслужил деятел на науката” (1987 г.).
